Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ X. — Олифантъ, Па. Четверъ 20-го Лютого 1902. — Число 8.

Переглядъ тыждневый.

Надъ внесенемъ сен. Рея, въ справѣ анархістичныхъ заговорôвъ и выимковыхъ правъ проти анархістôвъ, прійшло оногды въ конґресѣ до горячои дискусіи. Пôсля сего внесеня убійство президента або якого иншого высокого урядника Сп. Державъ мае бути каране смертію. Заговôръ на житє президента мае бути караный 10 лѣтною карною вязницею, а ранене, безъ намѣру замордованя, 5-лѣтнымъ арештомъ. Тѝ, котрѝ въ якій небудь спосôбъ помагають убійникови, передержують его, ховають або яку иншу участь берутъ въ тôмъ злочинѣ, будуть каранѝ 25-лѣтною вязницею. Хто радить дѣлати такѝ заговоры, наражує ся на грошеву кару вôдъ 500 до 5000 долярôвъ або на арештъ вôдъ одного до двохъ лѣтъ. Врештѣ, анархістъ, що бере участь въ заговорѣ на житє начальника якого небудь другого правительства, буде такожь караный смертію. Анархістами називае та новеля людей, котрѝ не узнають нѣякои формы зъорґанізованого правительства, суть противнѝ всѣмъ правиламъ всякого правлѣня (ряду), або належать до товариства, яке взяло собѣ за цѣль забити члена правительства Сп. Державъ, чи якои другои державы. Такимъ людемъ мае бути забороненый вступъ до Сп. Державъ и ихъ кольоній. Вже натуралізованый горожанинъ Сп. Державъ, що ширить такѝ теоріи, або чоловѣкъ, котрый будучи анархістомъ, взявъ горожаньскѝ паперы, пôдлягае грошевôй карѣ вôдъ 500 до 5000 долярôвъ або вязничѣй вôдъ 1-го до 2-хъ лѣтъ. Противъ сего внесеня выступавъ остро конґресменъ Лангемъ, демократъ.

Я годжу ся на се — говоривъ п. Лангемъ — що Спол. Державы не повиннѝ протеґувати анархістôвъ, але рѣшучо протестую, щобы президентъ и прочѝ урядники були безмѣрно протеґованѝ и щобы хоронили ихъ специяльнѝ законы, котрыхъ не примѣрюють до прочихъ горожанъ. Житє одного чесного чоловѣка не можна бôльше цѣнити, якъ житє другого. Кожный урядникъ въ нашôй державѣ е лице слугою народа, а чимже слуга вартнѣйшій вôдъ свого пана? Урядъ, хочь бы и найвыжшій, не чинить нѣкого знаменитымъ. Може такъ водить ся въ монархичныхъ и деспотичныхъ державахъ, але въ насъ нема коронованыхъ головъ, нема утатулованои шляхты, дармоѣдôвъ и рôжныхъ вельможъ. Въ насъ убійство однакій злочинъ. Такъ само въ очахъ Бога житє найвыжшого урядника краю, або заграничного амбасадора не е дорожше вôдъ житя чесного, хочь нѣкому незвѣсного жителя сеи великои републики. Пощо жь хочете дѣлати рôжницю? — Дальше доказувавъ п. Лангемъ, що введене въ житє уставы противъ анархістôвъ буде обмеженемъ горожаньскои свободы, а осôбнѝ права для охороны урядникôвъ, се очевидне нарушенє конституціи. Загальна рôвность е провôдною гадкою американьск. конституціи, тымъ то й не можна еи легковажити.

На Филипинахъ переводили ся минувшого тыждня выборы провінціональныхъ ґубернаторôвъ и иншихъ цивільныхъ урядникôвъ. Зъ рапортôвъ, якѝ доси надоспѣли, видно, що выбрано много туземцѣвъ, але такожь чимало офіцирôвъ американьскои арміи зôстало черезъ выбôръ ґубернаторами провінцій. Будь що будь выбôръ своихъ людей е хосеннымъ для Филипинцѣвъ, однакъ вôдмѣнне свѣдоцтво дае выбôръ амер. офіцирôвъ. Звѣсно, що жителѣ филипиньскихъ островôвъ не дуже люблять Американцѣвъ, а коли чуемо о выборѣ тыхъ самыхъ Американцѣвъ на рôжнѝ уряды, то мимоволѣ насуває ся питанє: чи не дѣлавъ ту страхъ, пôдкупство и теророъ?

Филипиньска юнта въ Гонґ Конґъ знову дала знати о собѣ. Всѣ вызначнѣйшѝ Филипинцѣ въ Манілѣ одержали вôдъ неи листы, въ котрыхъ просить о пôдмогу для филипиньскои справы и заявляе, що ворохобники будуть дальше бороти ся за волю вôтчины.

Канадійскій парляментъ отворено дня 13. с. м. Ґубернаторъ Канады, лордъ Мінто, вôдчитавъ въ сенатѣ тронову мову досить собѣ интересну. Король Едвардъ говорить въ нѣй о тарифѣ цловôй о тѣснѣйшій сполуцѣ Канады и Великою Британіею и о всѣхъ бѣжучихъ справахъ тай о потребахъ Канады. Найбôльшій натискъ кладе ся на »тѣсный союзъ« зъ Анґліею, хочь сей окликъ постарѣвъ ся не допôзнаня и зовсѣмъ потерявъ нынѣ притягаючу силу. Теперѣшне анґлійске правительство за много наварило пива въ пол. Африцѣ и бажае, щобы й кольоніи помагали его пити . . . Та не знати, чи найде въ нихъ бажаныхъ помôчникôвъ. Така Канада и Австралія лишь тому позволяють звати себе кольоніями Анґліи, що мають въ тôмъ свôй хосенъ. Безъ того не було-бъ мѣжь ними найменшои звязи.

До канадійского мѣста Ванкуверъ, Б. К. надôйшла телеґрама до ню-йоркôй часопи „Sun“, що Трансвалю вѣсть о вôйнѣ. Деякі ся тяжко на западенє легкихъ.

давно до пол. Африки. Причина ворохобнѣ не звѣсна, але не тяжко догадати ся правды. Кіченеръ хотѣвъ певно здѣлати зъ чесныхъ Канадійцѣвъ таку саму ватагу розбійникôвъ и катôвъ, якою е нынѣ цѣла его армія. Ту однакъ мусѣвъ стрѣтити опозицію. — Ся вѣсть еще не потверджена доси. урядово.

Зъ Сербіи донесли до вѣденьскои ґаз. „Mittag-Zeitung“, що передъ палатою короля Александра въ Бѣлградѣ найшли минувшого четверга двохъ вояковъ безъ житя. Вояки належали до королѣвскои сторожѣ, стояли тои ночи на вартѣ передъ палатою и, якъ показало ся, були захльороформанѝ. Хто допустивъ ся сего убійства и въ якôй цѣли, нѣхто не знае, хотяй всѣ твердять, що се дѣло заговôрникôвъ. Очевидно, ходило заговôрникамъ о житє короля або королевои, але щось имъ стало на завадѣ и не довели дѣла до кôнця.

Братъ цѣмецкого цѣсаря, принцъ Генрихъ, приѣде сего тыждня до Сп. Державъ. Буде вôнъ гостемъ президента Рузвелта, возьме участь въ торжествѣ хрещеня нового корабля, що цѣсарь Вільгельмъ казавъ для себе збудувати въ Сп. Державахъ, а опôсля объѣде всѣ бôльшѝ мѣста Америки. Нема такожь сумнѣву, що візита и подорожь принца мае высоко політичный характеръ. Якъ звѣсно, тридержавный союзъ, до котрого належала Нѣмеччина, Австрія и Италія, розтрясае ся; Нѣмеччина не мае въ Европѣ нѣ одного приязнои собѣ державы, нѣ одного союзника, задлячого змушена глядати ихъ за морями. Очи цѣсаря Вільгельма зъупинились на Сп. Державахъ. Ихъ военна сила, богатства и безчисленнѝ засобы готового гроша припали Нѣмцямъ до вподобы. Залицяють ся отже радѝ бъ звербувати ихъ на свого союзника.

Найновѣйшій рапортъ Кіченера зъ пол. Африки звучить: »Буры стратили минувшого тыждня 69 въ забитыхъ, 17 раненыхъ и 574 людей въ полоненыхъ. Добровôльно пôддало ся намъ 57 ворогôвъ. Близь Брейсбурґъ заатакували Буры нашъ вôддѣлъ вôйска, котрый числивъ 160 вояковъ и 40 возôвъ. Вôддѣлъ не мôгъ устояти передъ чисельною перевагою ворога и всѣ засобы поживы, амуніціи и пр. лишивъ въ его рукахъ. Буры забрали 12 возôвъ, решту спалили. Въ невдовнѣ по тôмъ надоспѣвъ полковникъ Кебъ зъ бôльшими силами и пустивъ ся на здогôнъ за ворогомъ. Въ обохъ битвахъ мы потратили 11 въ забитыхъ и 47 раненыхъ. Буровъ полягло 14 [illegible] до Гаґи о великôмъ погромѣ Анґлійцѣвъ въ горахъ полудневo-схôдного Трансвалю. Бурамъ удало ся втягнути въ засѣдку колюмну ґен. Каринґтона и розбити на прахъ. Поверхъ 500 анґ. вояковъ, мѣжь ними кôлькадесять офіцирôвъ, полонили Буры, а цѣла батерія пôльныхъ пушокъ дôсталась такожь въ бурскѝ руки.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Лютый.

20	Ч.	Партевія
21	П.	Теодора
22	С.	Никифора
23	Н.	Блудн. сына. Харалампія
24	П.	Власія, Теодоры
25	В.	Мелетія
26	С.	Мартиниана

— **Вѣнчанє** архикнягинѣ Єлисаветы Маріи, дочки помершого архикнязя Рудольфа а внучки австрійского цѣсаря, зъ княземъ Оттономъ Віндішґрецомъ вôдбулось дня 24. м. м. въ каплици цѣсарского замку у Вѣдни. Того дня жертвувавъ цѣсарь архикнягини яко посагъ: 8 міліонôвъ коронъ въ цѣнныхъ паперахъ, рôчну плату въ сумѣ 1,250.000 коронъ, замокъ зъ 200 гектарами землѣ, палату у Вѣдни, нашійникъ зъ 32. брилянтôвъ, діяденъ брилянтовый, золотый сервісъ на 36 осôбъ, брошку, ковтки и богато иншихъ дорогоцѣнностей вартости 5 міліонôвъ коронъ. Не злый „бизнесъ“ вродити ся австрійскою архикнягинею...

— **Спеціяльный** поѣздъ желѣзницѣ „Кенедіянъ Пасифікъ“, котрымъ ѣхали свѣжѝ иміґранты зъ Галіфаксъ до Монтреалъ, Онт. (въ Канадѣ), выскочивъ изъ шинъ недалеко Вансеборо, Ме. (дня 10. с. м.) Оденъ хлопець погибъ, 12 осôбъ е тяжше або лекше покалѣченыхъ. Нема сумнѣву, що мѣжь иміґрантами були такожь галицкѝ и буковиньскѝ Русины, котрѝ все ще не перестають уважати Канаду за свою спасительку.

— **Щастє** въ нещастю стрѣтило засудженого на кару смерти, а опôсля помилуваного злочинця Гельферта. Вôдсиджуючи дожизвотнои вязницѣ въ Оломунци, выгравъ вôнъ недавно на льотеріи 50 тысячь коронъ. Мимо того все таки мусить сидѣти въ вязници, бо его щастє прійшло за пôзно, або радше дало ся перебѣчи нещасно.

— **Зъѣсть** дрôбныхъ торговельникôвъ обуви вôдбувъ ся въ Бостонъ, Масс. На зъѣздѣ порѣшено зъорґанізувати ся въ сильну лігу для обороны передъ великими торговельниками.

— **Пожежа** надѣлала въ Спрингфілдъ, О. на 900 тысячь долярôвъ шкоды. Згорѣвъ величезный будинокъ міліонера Вайтлея, де мѣстили ся 6 найбôльшихъ готи стари азбуки і запро-

— **Замѣсть** чорта спалила хату. Дня 12. с. м. о год. 8 ранс выбухъ огонь въ хатѣ господаря Михайла Левицкого въ Гôрочку, повѣта перемыского (Галичина) та знищивъ усѣ будынки господарскѝ. Жандармерія зъ Медицѣ стала слѣдити за причиною сего огню и выслѣдила, що хату пôдпалила таки власна жѣнка Левицкого. Фрузька, а то длятого, щобы спалити чорта. Она каже, що въ хатѣ що-ночи ходивъ чортъ и не дававъ людемъ спокою. Фрузьку увязнено.

— **Словакъ** Янъ Горникъ застрѣливъ у сварцѣ сальоністу Буйняка, котрый мае готель при ул. Корвайнъ въ Клевляндъ, О. По доверше ню убійства Горникъ и собѣ всадивъ кульку въ груди.

— **Ватага** розбойникôвъ ограбила банкъ въ Клерксвілъ, Арк. на суму 6000 долярôвъ и застрѣлила шерифа Джана Паверса. Шерифъ мешкавъ недалеко банку и коли почувъ якъ злочинцѣ розсаджували динамітомъ касу, выйшовъ зô свого дому и зъ револьверомъ въ рукахъ, хотѣвъ ихъ задержати. Та розбôйники не налякали ся револьвера, бо пôслали на привѣтъ шерифови кôлька кульокъ, почôмъ утекли зъ грôшми.

— **Галицкій** выдѣлъ краевый ухваливъ предложити соймови, щобы громады Добра шляхотска и Добра рустикальна вылучити зъ округа судового въ Бѣрчи и староства въ Добромили, а прилучити до судового и політичного округа въ Сяноцѣ.

— **Кроваву** битву зведено дня 12. с. м. за мѣсточкомъ Мідлесборо, на границі стейту Кентоки и Тенесси. Шерифъ Говардъ удавъ ся зъ 30-ма оружными помôчниками до дому готельничого Тюрнера, абы его увязнити пôдъ передержуваня краденыхъ рѣчей. Та на вѣсть о тôмъ зôйшло ся до Тюрнера кôльканайцять его пріятелѣвъ-злодѣѣвъ и коли вôдрядъ шерифа наблизивъ ся до готелю, почали до него стрѣляти зô всѣхъ вôконъ. Шерифъ погибъ вôдъ першого стрѣлу. Опôсля полягъ оденъ зъ его помôчникôвъ а кôлька иншихъ упало раненыхъ. По дво-годинной борбѣ, въ котрôй зъ обохъ сторôнъ бренѣли кульки, мовь на вôйнѣ, вôдрядъ шерифа вспѣвъ дôбрати ся до готелю и пôдпалити его. Зô злодѣѣвъ пятьохъ упало трупомъ, прочѝ пôддали ся.

— **На** дорозѣ мѣжь Шамокінъ и Екселсіоръ найшли оногды безъ житя робôтника Антона Стельского. Якою смертію померъ, не знати.

— **Военный** анґлійскій корабель „Кондоръ“ розбивъ ся оногды на Тихôмъ океанѣ.

— **Убійство** пôдъ землею. Въ копальни Ексетеръ коло Питстонъ, Па. найшли Антона Линика зъ розрубаною головою и зъ кôлькома тяжкими ранами на цѣлôмъ тѣлѣ, завдаными сокирою. Пôдозрѣвають, що убійства допустивъ ся Петро Липовскій, котрый працювавъ зъ Линикомъ въ одныхъ майнахъ. Липовскій мешкавъ въ домѣ Линика, мавъ любовнѝ зносины зъ его женою и мабуть допустивъ ся убійства въ тôй цѣли, щобы оженити ся зъ нею. Его арештували.

— **Торговельники** коней и мулôвъ мають теперь зъ Анґліи доброго костумера. Вôдъ початку бурскои вôйны до 30. сѣчня с. р. закупила она вôдъ нихъ и выслала до пол. Африки 450 тысячь коней, мулôвъ и ослôвъ, зъ чого 77 тысячь штукъ припадае на Спол. Державы.

— **Млынъ** „Конкордія“, величезный пятиповерховый будинокъ въ Будапештѣ, одно зъ найбôльшихъ млинарскихъ заведень на Угорщинѣ, згорѣвъ оногды до самыхъ основъ. Зъ млыномъ згорѣли такожь великѝ маґазины, въ котрыхъ було 20 тысячь метричныхъ сотнарôвъ пшеницѣ и 60 тысячь мѣшкôвъ муки. При ратованю погибло въ огни 2 стражакôвъ.

— **На** стаціи Гейсвілъ коло Питсбурґъ, Па. зъударивъ ся фрейтовый поѣздъ зъ товаровымъ, въ якôмъ везла много худобы и безрогъ. Обѣ льокомотивы и 14 ваґонôвъ розбили ся або згорѣли, 1 чоловѣкъ и 150 штукъ худобы погибли.

— **Наслѣдкомъ** пукненя шины коло стаціи Магонінґъ, О. перевернувъ ся пôдчасъ найбôльшого розгону особовый поѣздъ желѣзницѣ „Ірі“. Всѣ подорожнѝ, якѝ нимъ ѣхали, въ числѣ 25, тяжко потовклись; 2 зъ нихъ лежить умираючи.

— **Бувшого** скарбника мѣста Бофало, Н. Й., Ф. Джеста, увязнено за сроневѣрене значнои сумы грошей. Актъ обжалованя говорить, що вôнъ здефравдувавъ 27 тысячь долярôвъ.

— Се бувъ бы встыдъ и ганьба, если-бъ кождый членъ „Союза“ не купивъ календаря, що видавъ „Союзъ“. Доходъ зъ календаря иде до каси „Союза“.

Він переконав ся!

Прочитавши понизше, читатель безперечно прийде до заключеня, що в нинїшнім віцї конечно перше доказати, що якийсь продукт е дїйстно тим, яким его представляють заки зможе собі здобути сьвітову славу, в противнім разї се неможливе, сли зважить ся скорий поступ теперішного сьвіта. Пан Свадер з Ashland, Wis. се пише до фабриканта Американьского Еліксіру Гіркого Вина:

Дорогий Пане Тринер:

Через 4 лїт по злогах, моя старались всїми силами вилїчити єї, вдавались до великих ріжних докторів в надії, що если один не поможе, то поможе другий. Рівно-ж пробували ми багато патентованих медицин — але надармо. Тогди довідались ми від пані Нем[illegible] о Вашім Лїчничім Вині і не боялись написати по него. Наслїдки уживаня сего вина були зачудуючі. Жінка сейчас відзискала силу та що нинї домашна робота е забавкою для неї. В виду сего могу совістно сказати що Ваше Лїчниче Вино знаменитим і скуточним лїком і що если-б не Ваш виріб, моєї жінки не було вже більше поміж живими.

З поважанєм

JOHN SWADER,

2.1 East 11th Ave., Ashland, Wis.

Повизше свідоцтво говорить про величезне добродїйство зроблене Тринер Лїчничим Вином і нема сумніву, що оно есть певним лїком на всї внутрішні дослегливости запричинені жолудком, печінкою і почками. На продаж у всїх аптиках або у фабриканта

JOS. TRINER,

799 S. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILL.

— **Хочешь** мати календарь на рік 1902? — Пôшли 50 центôвъ до редакциї „Свободы“.

Висиленя

ВИГОЄНЄ скоре, цїлковите, тревале.

Маю 25 лїтний досьвід.

Цїлковито і скоро вилїчу в короткім часї (оден раз на тиждень треба прийти до офису). Без ножа, без операциї, без встримуваня від роботи вилїчить вас др. О'Малей, лїкар, котрий вилїчив більше випадків висиленя і гайни слабостий як котрий небудь лїкар в стейтї.

ВДЯЧНИЙ ПАЦІЄНТ.

Відливач в Скрентоньскій сталевій фабрицї дае цїкаве сьвідоцтво инлавим людям. — Що каже.

Scranton, Pa. 2. Jan. 1902.

Терпячим на пропуклину:

Мене ударили клїщі підчас роботи в вальцівни в тім місті перед многими роками. З того дїстав-ся пропуклину і терпів несказані муки доки не удав-ся до д-ра О'Малея з просьбою о вилїченє в его офісї в сім місті. По короткім лїченю признаю з великою радістю, що есьм цїлковито здоров. Вже більш як місяць не уживаю підвязок. Роблю тяжко що дня, але мимо се чую ся щасливим.

Вам всегда вдячний

John O'Brain,

Nr. 2 Stone Ave.,

або: Scranton Steel Works.

Не причиняю болю, не уживаю ножа, не здержую від працї а денного занятя. Даю письменну ґваранцию. Жадаю мірну заплату а полишу вам стілько часу до виплати, скілько самі схочете.

Пишіть по книжку з образками о пропуклинї, котру вишлю вам даром.

Dr. A. P. O'Malley

спеціяліст.

Офис в Philadelphia, Scranton і Wilkes-Barre, Pa.

Филаделфійский офис: 1409 Arch Str. (недалеко Broad); Скрентоньский офис: 1 Washington ave.; Вилкесберский офис: 1 So. Washington st.

Памятайте: — ґварант

I. Гратковская, So. Heart, Nr 6.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (монѣ ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Вдова зискала!

Декому з наших людей здаєсь, що коли побачив широке море, затягнув паньске убранє і звидів американьску коршму, то вже став такий мудрий, що аж гей! А тимчасом показуєсь, що часто єму бракує і того розуму, який мав в краю, бо запоморочив собі его шумовинєм ам. культури. Но, але, бачите, на те є рада. А то американьскі покутні »лоєрики«, що рекрутують ся звичайно з несовістних жидиків. До чесного і совістного лоєра наш чоловік не піде по розум, бо він якийсь такий пан, але за те жидик, то але. Він і порадить і обіцяє золоті гори і заговорить по польски, словацки або і по свому, що чоловік розуміє. Як повиходили наші люде на радах таких »лоєриків«, коли-б списав все, то не один заплакав би.

А ту хочу оповісти вам, брати, подію, о якій я аж з старого краю довідав ся. Читайте і заплачте, але запамятайте собі і майте вже раз розум.

Було так. Олекса Киляр, член „Р. Н. Союза“ і бр. св. О. Николая в Питсбурґ, Па., родом з Синяви, повіту Сяніцкого в Галичині, зістав убитий на треках треном в білий день дня 21. Липня 1900 р. В краю оставив жену і пятеро малих сиріт, котрим і записав своє посмертне в „Р. Н. С.“ по половині. Уряд „Р. Н. С.“ аж 31. Січня 1901 признав посмертне наслідником бл. п. О. Киляра, бо треба було доходити причину смерти, а 5. Лютого 1901 р. вже була підписана для вдови асиґната, котру я відослав касиєрови „Союза“, а рівночасно повідомив о тім вдову і єї душпастиря в старім краю. Замічу, що уряд „Союза“ в тім випадку міг встримати виплату посмертного принаймі до конвенциї делеґатів, але руководячись милосердєм, рішив виплатити сейчас.

[illegible] дворний дорадник наших людей, вспоминаєсь касиєра о гроші по Киляреви. Гол. секретар „Союза“ відписав єму, щоби предложив урядови „Союза“ свої документи, на підставі яких домагаєсь виплати. Але зарозумілий лоєр суне до суду. Суд признає єму его слушність, а він каже сколектувати вдовиних $300.00 скрептоньским лоєрам силою впрост від касиєра „Союза“, секвеструючи его приватний маєток.

Справа протяглась до 21. Септ. 1901 р., а тимчасом вдова неустанно благає, щоби „Союз“ виплатив єї чимскорше. Она ще йде навіть до свого душпастиря і просить, щоби і він писав до „Союза“, але не каже душпастиреви всього, що з нею робили і як єї радили.

Я переписуюсь з сьвященником. А коли „Союз“ мусів виплатити вдовиних $300.00 єї адвокатам і кошта, бо п. Артур Амайзен мав повномочие від вдови бл. п. Киляра, та коли я о тім звістив о. Кучериба в Синяві, то отримав від него 11. Лютого б. р. таке письмо:

„Аж тепер по части вияснило ся діло. Анна Киляр отримала з Америки готове повномочие від А. Амайзена, яке підписала у нотара при двох сьвідках. Вдові говорили, що се повномочие*) на те, щоб процесувати желізничу компанію, а Амайзен забрав гроші від „Союза“ і навіть не обзиваєсь, хоть сам нотар писав вже... Порадьте ласкаво, що робити, щоби вдова не стратила...“

Чуєте як зискала вдова? Не дістала доси ані цента хотяй Артур Амайзен давно вже дістав $300.00! А ви, люде, ще будете вірити чужим, а не своїм людям? Сли-ж п. Амайзен так зробив, то видко, що до него мусів ходити хтось в тій справі і казав єму тим занятись, — певно якийсь кум або сват небіщика Киляра. А Амайзен діставши в руки звичайне повномочие взяв гроші від „Р. Н. Союза“, а чи желізничу компанію процесує або з нею згодив ся та чи також взяв гроші, то не знати. В кождім разі ви знакомі куми і краяне небіщика Киляра, що проживаєте в Питсбурґ, повиннісьте тою справою занятись. Особливо повинен се зробити той, хто лазив до Амайзена і казав єму бо сего братись. Таж Амайзенови сьв. Дух не радив! Таж подумайте собі, що ваша сестра і вдова з 5 сиріткамн з ласки чиєсь все ще чекають на тих $300 або 1500 корон австрийских! А тому винен руский розум, котрий сам будучи темним — хоче вчити других. А сли вже конче хочете вчити других і показати, що і ви щось потрафите, то йдіть по розум до людей чесних і совістних!

Авт. Бончевский.

*) Вдова кепско зробила, що підписувала повномочие, не знаючи, яку силу оно має. Отже сама собі завинила. А сли трафила до дверей сьвященника опісля і той єї своєї помочи не відмовив, то длячого не сказала від разу цілої правди?

Цареславна брехня.

Цареславний »Свѣтъ« — орґан оглуплюваня американьских Русинів, видаваний »ґаспадіном пса-лом-щиком« В. Туркевичом в Ню Йорку з ласки сьв. Синода на »малорусскомъ языкѣ« і орґан »Общ. Взаимопомощи«, на чолї котрого стоїть теперішний еп. Тихон з Сан Франціско, — видруковав (в ч. 3. з 17. янв. 1902 р.) в своїй цареславній правдомовности на мене слїдуюче: »о. А. Бончевскій ледве-ледве не былъ примушеный женитись на одной своей дѣвчинѣ-парохіянцѣ....«

Вичитавши се, я вислав до »Свѣта« на руки редактора слїдуюче:

»Прошу умістити в вашім »Свѣт-ї« мою слїдуючу заяву:

1) Повисші слова, видруковані вами [illegible] нитись »на жадній дївчинї-парохіянцї«, як також не відомо менї, щоби якась дївчина-парохіянка або хтонебуть робив заходи, щоби мене примусити на ній »женитись.«

2) В цїлім моїм житю доси я ще не мав зносин з парохіянками таких, о які отсе посуджуєте мене публично.

Ви, п. редакторе, видрукували з мого житя таке, о чім менї нїколи і не снилось. Значить, ви знаєте моє житє лїпше, як я сам. Про те в імени правди, яка єсть і може бути тілько одна а за якою так хочете побиватись, звольте умістити в вашій часописи се моє письмо і сказати дещо більше о тій цікавій для мене історії.

А поки що я уважаю повисші ваші слова на мою особу за умисну і сьвідому брехню і клевету і на тій підставі віддаю цїлу справу там, де правду доводять, сли тілько щось подібного і після прав американьских єсть клеветою, бо — як відомо вам — я не правник. Попри тім позволю собі зауважати, що дуже велике сьвідоцтво убожества виставляєте собі, коли для оборони себе і своїх справ, мусите вже хапатись аж подій з приватного житя і то ще брехливих«.

Не знаю, чи той подвіжник московского цареславія помістить повисшу мою заяву. А тим часом я ще оголошую се в нашій часописи, щоби ви — люде добрі — бачили, яких то способів уживають цареславні і руссссскі культурники, щоби Русинів зробити участниками »единоспасительного царо-не-православія!«

Сли-б справдї щось подібного зі мною було, с чім пише »Свѣтъ«, то провинивши, я не став би оборонятись, але сказав: люде, не робіть того злого, яке я зробив. Коли-ж менї приписують таке, чого я нїколи не зробив, а приписує той, котрий хвалить ся своєю праведностю, своєю православною вірою, котрий в тім самім числї також домагаєсь доказів, що не пише брехнї, то що-ж думати о такім чоловіцї, що послугуєсь очевидною брехнею? Видно що з цареславієм серед Ам. Русинів вже дуже кепско, сли мусить послуговатись клеветами!

Тим часом ви, ґаспадін редактор, зробилибисьте лучше, слибисьте глянули на себе і на цїлу вашу цареславну місію в »северной Америке!« Чи-ж то такі давні часи, коли на владичім престолї цареславної місиї в Сан Франціско сидів епископ Владимир, нинїшний вікарний еписк п Воронїжский, котрого сам ваш оберґаспадін сьв. Синоду Победоносцев назвав »сумашедшим« в вашу катедру „вонючою помойною ямою?“ Чи не відоме вам опришківске житє сего сьвятителя та подвиги других ваших батюшків? Читайте брошуру „Житіе еп. Владиміра“ і „Дещо з історії правосл. місиї в Америцї“, що друковала „Свобода“? Чи днесь ви цареславні вже настілько очистились, що з чистою совістю можете не лиш викидати блуди другим, але навіть очернювати? А ну но розповіджте п. Туркевич, як то ви женились „на девушке“, бо люде повідають, що [illegible] слїдуюче заключенє: сли цїла ваша цареславна місия в Америцї така правдива, як та новина видрукована „Свѣтомъ“ про мене, то она не варта і нюха табаки! Чуєте? Навіть нюха табаки не варта цїла цареславна місия, сли она така правдива!

Ansonia, Conn. Feb. 11.

Авт. Бончевский.

Дописи.

10. ЛИСТ ІЗ СТАРОГО КРАЮ.

Хлопский „бунт“ коло Отинії.

Недавно розтрубіли галицкі ґазети звістку про такий хлопский „бунт“ в селї Закрівцях коло Отинії. Через поле одного тамошного хлопа вела доріжка з двора до керниці. Коли ж той хлоп продав поле другому, то новий властитель почав не пускати двірских людий через своє поле. Двір виточив йому провізорию і — як се звичайно в Галичині діеть ся — виграв. Однак хлоп не дав себе переконати судово-правними арґументами і силою свого „хлопского параґрафа“ — кулака чи бука — таки не пускав двораків через своє поле. Щоби хлопа таки примусити слухати писаних законів, вислав суд до села комісию, зложену з 5 судових урядників і 5 жандармів, але й та комісия вважала за відповідне „спасти ся бігством“ перед перекснуючою силою „хлопских параґрафів“, бо інтересованому прийшли в поміч його сусїди. Що далї стало ся, про се ґазети не пишуть, то-ж і менї годї се знати.

Отся звичайна історія (звичайна, бо в Галичині нераз лучаєть ся, що хлоп, зневіривши в урядову справедливість, береть ся силою боронити свого права) насуває під перо деякі уваги. І так хлоп дїйсно по законам мусів програти провізорию і треба би аж довгого процесу, аби відзискати виключне право до тої стежки. Але запускати ся в процес з папами, тай ще до того в Галичині, се дїло не під хлопскі сили. Стратиш ся чоловіче на адвокатів, а на конець — як то в Галичині діеть ся дуже часто — таки двір виграє. Яка доля жде державу, котрої горожанин уже так зневірив ся у справедливість, що береть ся боронити свого добра власними руками, се мене мало що обходить, бо чей-же годї бути привязаним до держави, де за такі податки і всякі іньші державні повинности не навчено навіть хлопа, якою дорогою доходити своїх прав, де двір може збиткувати ся над хлопом мов над худобою (гл. допись М. Гординського, повторену в моїм „Ш. Листї із старого краю“ в 49. ч. „Свободи“ з 5. Грудня 1901 р.), де двір в спорі з хлопом має на свої услуги всїлякі комісиї, тай жандармів?!

Польскі демонстрациї у Львові.

Більшими та грізнїйшими від того хлопского „бунту“ були польскі демонстрациї у Львові, що відбули ся в днях 21. і 26. с. м. З кінцем сего місяця припадає — як звістно — річниця польского повстаня против Росиї з 1863 р., і при тій то нагоді польска патріотична молодїж устроїла імпонуючі демонстрациї. Підчас першої стало ся для Австриї величезне „нещастє“. Демонстранти устроїли перед мешканем російского конзуля котячу музику, а котрийсь із них зробив каменем діру в російскім гербі. „Злочинцеви“ сему вправдї не відпала рука, але за те наробив він польскій шляхтї і нашим ренеґатам-москвофілам немало клопоту. З того часу москвофільский „Ґалїчанїн“ плаче в кождім числї, що оскорблено герб російского царя, а намістник Галичини, ґр. Пінїньский мусів іти перепрошувати російского конзуля за сю „зневагу“. До того всего не обійдеть ся і без грошевих видатків, бо правительство дало зробити для Росиї новий герб із міцнїйшої бляхи, котрий з великою парадою буде повішений на своїм місци.

Цїлає [illegible] куратория обжалувала в тої нагоди кілька осіб о ріжні злочини.

На тих демонстрациях виграв також редактор „Дзенніка польского“, ґазети, котра найбільше в польско-шляхотскої преси уїдає на Русинів. Той панок у своїй рабскій безличности написав, що ті демонстрациї були викликані нарочно російскими та прускими аґентами, за що дістав у лице від одного Поляка, студента політехніки.

Перед демонстрациями в роковини повстаня відбули ся у Львові польскі демонстрациї в наслідок подій у Вжеснї, польскій місцевости під пруским панованем. Пруске правительство веде супротив тамошних Поляків таку саму політику, як польска шляхта супротив Русинів у Галичині. У Вжеснї казали польским дїтям молитись по німецки і по німецки вчити ся катехізму. Дїти не слухали, за що почали їх в школї катувати. На зойк битих дїтий позбігали ся родичі, счинив ся заколот, а в наслїдок того всего родичів остро позасуджувано. На засуджених почали Поляки збирати грошеві складки, скликати в сїй справі віча, а в більших містах прийшло до демонстраций.

Пінїньский стоїть на хитких ногах.

Демонстрациї, які відбули ся у Львові так у справі подій у Вжеснї, як також з нагоди повстаня, не могли очевидно бути милими для центрального правительства і для цїсаря, бо через них можуть повстати непорозуміня, так між Австриєю і Німеччиною, як і між Австриєю і Росиєю. Кажуть, що цїсар навіть особисто поручив намістникови Пінїньскому не допустити до ніяких демонстраций. Та нарід заманїфестував себе мимо волї коронованих голов, через що становище Пінїньского має бути сильно захитане. Говорять, що він уступить, а на його місце прийде котрийсь із ґенералів, аби — мовляв — мали перед військовим більше респекту; дехто ворожить навіть Львову стан облоги.

Сими то подіями загризли ся дуже польско-шляхотскі ґазети в Галичині. Шкода, аби Пінїньский пішов так скоро в дубину, той самий Пінїньский, котрий позволяє польскій шляхтї безкарно вести рабівничу господарку в Галичині, котрий Русинів — почавши від поваленя кандидатури д-ра Івана Франка в 1898 р. IV. куриї округа Тернопіль-Збараж-Скалат, а скінчивши на тамторічних виборах до сойму — прикрутив ще лучше, як сам Казьо Баденї, і то без проливу крови, а делїкатно, в паньских рукавичках, виставивши собі при всім тім устами москвофільского посла д-ра Короля сьвідоцтво невинности, котрий одним словом був як-раз таким памістником, якого треба польскій шляхтї. І тому плачуть польско-шляхотскі ґазети*) на саму згадку, що добродїй польскої шляхти і покровитель великопаньских злодїїв та рабівників може уступити, через що було би також понижене імя польскої шляхти.

Отсї клопоти польскої шляхти Русинів очевидно мало що обходять. Чи Пінїньский, чи хто іньший буде намістником, то все з Русинами буде поступати після волї польскої шляхти і центрального правительства (підчеркую се нарочно, бо центральне правительство, чи, коли хочете, корона супротив Русинів поступає так само, як і польска шляхта), ажь настане час, коли руский нарід змусить Австрию відділити руску часть Галичини від польскої і дати їй окрему управу.

Рускі студенти в Відни, Кракові і Празї.

А сей час, хоч не близько він еще, то все таки прийде, мусить прийти. Може і в поміж руских студентів, що тепер на чужині вчать ся, виросте хоч трохи борців до сего великого дїла. Повинно ся вірити, що не трохи, а богато борців із них повиростає, але... житє так ломить людий. Та пока-що рускі студенти не подають ся, а всюди дають признаки житя. Віденьска студентска громада скликала була на 27. с. м. віче, аби порадити ся над своїми справами та поінформувати про свої дїла іньших Славян і Німців. Однак полїция — вже не галицка, що стоїть на услугах польскої шляхти, а (беріть на розум, ви льояльні Рутенцї, ви осьмінні „Тирольцї Сходу“!) віденьска, таки під боком корони, заборонила се віче. Студенти хотїли устроїти бодай довірочні збори, однак і до них постановила полїция не допустити, а на поміч їй прийшли москвофіли. Без запрошень влїзли вони до салї, в котрій мали бути збори, счинили там бучу, серед котрої з'явив ся полїцийний комісар (відки сей пан знав, що як-раз тодї треба прийти? — про се не трудно догадатись!) і заявив, що ніякі збори не сьміють відбути ся. А треба знати, що комісар прийшов еще перед часом, в котрім збори мали зачати ся. Таку самоволю хиба в Галичині стрічаєсь, і то не часто!... Очевидно, що рускі студенти ужиють усяких способів, аби віче таки могло відбути ся. Очевидна також річ, що нїхто з Русинів не повинен забути, яку „прислугу“ на спілку з полїциєю роблять рускій справі москвофіли. Трохи лучше повело ся руским студентам в Кракові. Там вони відбули недавно довірочні збори, на котрих ухвалили не вдоволяти ся ніякими малими концесиями, а бороти ся завзято о руский університет. Найсимпатичнїйшою є та з ухвалених резолюций, в котрій молодїж заповідає польскій шляхтї і правительству боротьбу на цїлій лїнії, боротьбу при помочи широких народнїх мас, осьвідомлених про свої національні політичні та социяльно-економічні потреби. Бажати-б лише, щоб та заповідь боротьби не була лише гарною фразою, щоб молодїж дїйстно, набравши знаня, понесла його в народні маси і приготовила їх до важкої боротьби з брутальним ворогом! В Кракові москвофільскі студенти також киринять. Зробивши бучу в „Кухни академіцкій“, де один з них вніс під новий рік тоаст в честь Росиї, сиплють тепер в „Ґалїчанїнї“ громи на руских студентів за те, що вони заявили, що в тій бучі не брали участи і що із зрадниками власного народа та поклонниками правительственної Росиї не мають нїчого спільного. Гурток руских студентів у Празї також не спить, а інформує Чехів про нащі справи. Доброго помічника має він в особі ческого письменника Розводи, котрий на своїй шкірі досьвідчив „добродїйств“ Росиї і не дивить ся на неї через такі рожеві окуляри, як загал Чехів.

„Наукове Товариство ім. Шевченка“ в справі руского університета.

Між тим Русини не занедбують справи заснованя руского університета у Львові. Сими днями були в тій справі у президента міністрів Кербера і в міністра просьвіти Гартля: д-р Горбачевский професор університета в Празї, д-р Пулюй, професор політехніки в Празї, і д-р Смаль-Стоцкий, професор університета в Чернівцях, яко депутати „Наукового Товариства ім. Шевченка“. До них прилучили ся також посли Барвіньский і Романчук. Ґазети доносять, що міністри говорили з тими депутатами довго і прихильно. Чи дїйстно прихильно? — побачимо по дїлах.

„Католицкий“ університет в Сольногородї.

В австрийскій пресї товче ся тепер і іньша університетска історія, справа заложеня „вільного католицкого університета“ в Сольногородї (Salzburg). Католицким епископам Австриї здають ся державні університети занадто „безбожними“, бо в них учать таких „безбожних“ річий, як пр., що земля обертаєсь довкола сонця (за сю науку виклав Рим книжку астропома Коперніка!) і тому хотять сї „пастирі“ ущасливити своїх „овець“ ясто-католицким не посьвятив ні одного слова допомаганям Русинів. От і прихильність!

31. Січня, 1902 р. М. Л.

*) Ті ґазети пишуть: „імя польского народа“, але я не хочу так ображати польский нарід, бо думаю, що як намістниконе ґр. Пінїньского не принесло польскому [illegible]

Зъ Mt. Carmel, Pa.

Въ Мт. Кармель, Па. завязало ся дня 9. с. м. жѣноче братство им. Благовѣщеня Пр. Богородицѣ. Цѣль того братства: запомога членôвъ на случай слабости, удержанє чистоты и порядку въ церкви. Вступне платять 25 центôвъ, а мѣсячне такожь 25 цнт. На загальныхъ зборахъ того братства увôйшли до уряду: Ирма Иванцьо яко предсѣдателька, Анна Боднаръ яко касіерка, а Марія Хомякъ яко секретарка.

Давнѣйше, коли у насъ не було своихъ дѣвчатъ, хлопцѣ спроваджували собѣ ихъ ажь зъ краю або зъ ню-йорскихъ „контрôвъ“, щобъ мати зъ кимъ дѣлити долю и недолю житя. Теперь маємо вже дѣвчата американьского хову, а коли минувъ ся пôстъ, ажь чотыри зъ нихъ пôдбѣгло пôдъ шлюбный вѣнець. Навѣть нашъ дяко-учитель Стефанъ Шиманьскій упавъ въ по кусу и вженивъ ся зъ своєю ученицею Гизелею Гарак симъ. Who next?

Староста

Щоби вилїчити простуду
в однім дни,
бери Laxative Bromo Quinine Tablets. Всї аптикарі звертають гроші, сли не вилїчать Підпис E. W. Grov-а на кождім пуделку.

Справы „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Предсѣдатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касіеръ:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

В місяцю Януару с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слїдуючі нові члени:

Mt. Carmel, Pa.

	Число в гол. книзи:
Шиманьский Стеф	181
Ориняк Василь	181

Cleveland, O.

Савчак Петро	1770
Дудич Гілар	1770
Гаталович Микола	1240
Бибель Лука	1773

Shenandoah, Pa.

Косар Зофия	1236

[illegible] красно и
R. H. Morgan, 27 N. Main str. SHENANDOAH, PA
тунно обслужить.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

McKeesport, Pa.

Цепко Іван	2409
Биль Мих.	2410
Войчак Осиф	2410

Tranger, Pa.

Бучко Мих.	1774
Фалт Филип	1774

Scranton, Pa.

Паліновский Іван	510

Plymouth, Pa.

Грущак Гаврило	1492
Дзендзина Петро	1492
Лукачик Кондр.	1493
Декер Микола	1495
Ґалант Василь	1587

Д. Пирч,
секретар

НОВИНКИ.

— **Памятайте на „Руско-Народный Домъ Еміґраційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касієра подъ адресою:** Mr. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y., **а за разомъ увѣдомѣть о томъ секретаря подъ адресою:** Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

Щобысте

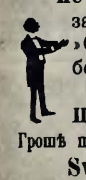

не жалували за пôзно, замовляйте Календарѣ »Союза« поки часъ — бо лишь кôлькадесять ихъ маемо.

ЦѢНА ЛИШЬ 50 ЦНТ.

Грошѣ посылайте на адресу:

Svoboda, Box 418, Olyphant, Pa.

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентôвъ въ Галичинѣ.

Анна Курила, зъ Elmira Heights, N. Y. вôбрала слѣдуючій жертвы:

Анна Курила	$1.00
Марія фешовичь	1.00
Алекс. Курила	25
Иванъ Тарбай	25
Анна Іловацка	25
Ив. Конечный (Полякъ)	10
Митро Павила	25
Настя Лѣвко	25
Олена Назѣснякъ	25
Марія Тыра	50
Франкъ Корнафиль	25
Симко Гнатко	25
Петро Левакъ	50
Орестій Нецьо	50
Анна Тыра	25
Андрѣй Басарабъ	25
Анна Снѣвакъ	25
Стефанъ Курила	15
Кузма Мовчанъ	25
Юлія Ґривва	25
В. Язикъ (Полька)	25
Иванъ Сушереба	50
Брат. св. Арх. Михаила	5.00
Разомъ	$12.75
Бр. св. Пет. и Пав., Апсонія, Конн	25.00
Борошовичь Иванъ „	50
Пôдбережнякъ Мих., Дерби, Конн.	50
Илько Парилякъ, Джерзи Сити, Н. Дж	1.00
Ева Парилякъ, „ „	1.00
Русины зъ Terryville, Conn.*)	16 25
Русины зъ Йорктонъ, Канада*)	3 05
Повередно зложено - -	492.73
Разомъ - - - -	**$552.78**

Дальшій жертвы просимо чимъ скорше присылати на адресу: SVOBODA, Box 418, Olyphant, Pa.

*) Поименный списъ жертводателѣвъ буде выдрукованый въ слѣдуючôмъ числѣ.

— **Сензаційну** розвѣдку пôдъ заголовкомъ: „Що буде за кôлька столѣтъ?“ оголосивъ ученый проф. Бронеръ въ часописи „New York Herald“. Бронеръ твердить, що будучій чоловѣкъ буде мати о кôлька реберъ менше. Пальцѣ у нôгъ будуть о половину коротші, мозокъ розвине ся, а цѣлый чоловѣкъ буде выглядати кремезнѣйше. Дальше доказує, що чоловѣкъ будуччины довше буде жити, менше нездужати, бо вспѣе знищити баксилѣ, буде мати быстру и добру память. Чисельна перевага женщинъ зникне, а рôдъ буде рôвномѣрно подѣленый що до полу.

— **Чоботы**, въ якихъ можна ходити по водѣ, мовь по сухопути, вынайшовъ австрійскій капітанъ Ґросманъ. Въ чоботахъ свого выналоду перейшовъ Ґросманъ по поверхни рѣки Дунаю зъ Лінцъ до Вѣдня и въ додатку тягнувъ за собою човенце, въ котрôмъ сидѣла его жена. Выкликало се велику сензацію. Такъ доносить вѣденьскій дописуватель до ню-йоркои часописи „Sun“.

— **Огнѣ** навѣстили въ 1901 роцѣ 795 мѣсцевостей Галичины и знищили 2.078 домôвъ, 2.439 господарскихъ будинкôвъ и 25 промысловыхъ заведень. Шестеро людей погибло въ огни. Загальна шкода выносила 8,863.075 коронъ, зъ чого на 3,450.982 кор. була обезпечена. Причины пожежѣ: въ 587 случаяхъ незвѣсній, въ 55 случаяхъ пôдпалъ, въ 83 необачность, въ 29 лиха будова, а въ 31 случаяхъ ударивъ грôмъ.

— **Смерть** котамъ и псамъ! Такій окликъ лунавъ дня 7. с. м. въ охрестности Плимавтъ и Вилксберъ, Па., а сколо 100 уоруженыхъ мущинъ ходило по всѣхъ усюдахъ тай стрѣляло кождого пса и кота, якій лишь навинувъ ся. Тымъ робомъ погибло ихъ поверхъ 2000. Причиною сеи котячо-псячои рѣзнѣ була вôспа, котра лютуе въ охрестности згаданыхъ мѣстъ. Урядъ санітарный переконавъ ся, що псы и коты суть головными розсадниками недуги, тымъ то и приказавъ знищити ихъ безъ пощады.

— **Першу** женщину засуджено на смерть черезъ розстрѣляне въ Сербіи передъ 3. тыжднями. Є нею селянка Синґеля Николичь изъ Звардары, засуджена за те, що отроила свого мужа, щобы могла безъ перепонъ любити ся зъ 18 лѣтнымъ молодикомъ. Вырокъ выконано недавно въ мѣстѣ Убъ. Засуджена йшла на мѣсце страченя крокомъ певнымъ и скоро, а до вояковъ зъ оружемъ кликнула: Панове вояки, мѣрте добре, лишь головы не рушайте, най пôйду до гробу гарною“. Загремѣли стрѣлы а засуджена повалилась на землю безъ житя.

— **Части** случаи лінчованя не притихають въ полудневыхъ стейтахъ Спол. Державъ. Дня 5. с. м. товпа бездушникôвъ выволѣкла зъ вязницѣ въ Нейшвілъ, Тен. мурина Вейтекера и повѣсила на деревѣ. Вейтекера пôдозрѣвали, що вôнъ замордувавъ бѣлого поселенця Й. Достера. Подôбно стало ся въ Ніколасвілъ, Ки. Мурина Тому Бравна обжаловано о кримінальный нападъ на панну Павелъ и заарештовано. Та „чесні“ горожане не хотѣли ждати, ажь судъ рѣшить, чи мурина увôльнити або покарати, лише въ числѣ кôлька тысячь напали на вязницю, вытягнули зъ неи арештанта и повѣсили.

— **Парискій** Ротшильдъ, міліярдеръ, потерпѣвъ недавно малу шкоду. Зъ его пивниць, де лежали штабы чистого золота, хтось почавъ выносити по одной штабѣ. Довго не можна було выслѣдити скрытного злодѣя, але вкôнци спôймано его на горячôмъ учинку. Злодѣемъ бувъ возьный банку Фалькъ. Вôнъ выносивъ штабы золота за пазухою, почôмъ продававъ ихъ золотникови Альбертови по 1 франкови за ґрамъ, т. е. по ⅓ вартости. Украдене золото представляло вартôсть поверхъ 50.000 франкôвъ.

— **Скаженый** песь покусавъ въ Ґринсбурґъ, Па. 4 людей, много псôвъ и кôлькадесять штукъ худобы.

— **Близь** Ойлъ Сити, Па. забила експльозія динаміту робôтничого наставника (боса) Италійця Пенеля.

— **Найстаршій** сынъ президента Рузвельта занепавъ тяжко на запалене легкихъ.

— **Зъ** Elmira, N. Y. доносять намъ, що тамъ Русины не дуже добре згаджають ся. Мали запросити до себе галицкого священника на 12. януара, потôмъ на 9-го фербруара, але щось старшина покрутила и люде зôстали безъ богослуженя. Кажуть, що о. Вол. зъ Bridgeport, Conn. обѣцяе имъ горы и долины, коли дôстане Syracuse, Auburn, Elmira и другі плейзы, старшина повѣрила сему и зводси цѣле непорозумѣне.

— **Капитанъ** Тейръ зъ 32 полка пѣхоты въ Будапештѣ (Угорщина) обôкравъ вôйскову касу на 50 тысячь коронъ и утѣкъ свѣтами.

— **Погана** и стара, але богата баба Юліянна Гривакова, зъ околиць Нового Санча (въ Галичинѣ), хотѣла конче вôддати ся третый разъ, та, мовь на злôсть, нѣхто не хотѣвъ еи сватати. Ажь ось навинувъ ся ворожбитъ Павло Червенякъ и жертвувавъ бабѣ свои услуги. Рада въ раду и Червенякъ згодивъ ся за 70 к. доставити Гриваковôй „воды“, якою мала спôймати жениха. „Вода“ була жовтава и якъ показало ся опôсля въ судѣ, була се юшка зъ бараболѣ. Гривакова шукала нагоды, де бы можна напоѣти якого мущину. Нагода трафила ся на якôмсь празнику, але проба выпала лихо. Паруби пôдглянули, якъ Гривакова доливала до горѣвки „чогось жовтого“, побили бабу и выкинули зъ хаты. Розлючена Гривакова запôзвала ворожбита за обманьство и недавно вôдбула ся судова розправа. Червенякъ дôставъ мѣсяць вязницѣ, а Гривакова стратила послѣдну надѣю на супруже щастє.

— **Церковну** скарбону въ Тустановичахъ коло Борислава (Галичина) обôкрали невыслѣджені доси злодѣѣ. Въ скарбонѣ було 2600 коронъ.

— **Минувшого** року выеміґрувало зъ Австро Угорщины до Спол. Державъ 61 тысячь особъ. Що до поодинокихъ краѣвъ, то найбôльше еміґрувало зъ Чехіи, зъ пôвничныхъ и западныхъ комітатôвъ Угорщины, зъ Галичины и Краины, а найменше зъ Боснѣ и Австріи долѣшнои.

— **Синдикатъ** Вандербілта купивъ въ Канадѣ желѣзницю зв. „Кенедіенъ Атлантикъ“ за 18 міліонôвъ долярôвъ. Той самъ синдикатъ хоче такожь вôдкупити желѣзницю „Кенедіенъ Нортернъ“, а наколи се стане ся, тодѣ бôльша частина канадійскихъ желѣзниць перейде пôдъ контролю американьскихъ богачôвъ.

— **Американьскі** Серби мали до недавна лиш одну часопись. В протягу посл. півроку почали видавати 3 новых часописи: „Србин“, „Лесковац“ і „Шило“.

— **До** Норт-Дакоти прибуло около 45 фамилій з Борщівского повіту (Галичина), а чую, що з весною еще більше їх приїде. Ті, що вже суть тут жиють як кацюги по степах. Я вже дістав пару листів від православного „архимандрита“, щобы я людей наклонював до царославія, але я того певно не зроблю, бо я тямлю добре як мій дід оповідав як утікав з Росиї до Галичини а і я сам переїхав Росию вздовж і впоперек.

І. Гратановская, So. Heart, N. D.

— **Минушои** недѣлѣ вôдбулось посвячене хреста на рускôмъ цминтари въ Олифантѣ, Па. Погода була красна. Народа зôбралось богато. Присутнѣ були: бр. св. Василія В. зъ Priceburg, бр. Сош. св. Духа и П. и П. зъ Jessup, бр. св. І. Хрест. и св. Мих. зъ Олифанту. Оффѣры зôбрано $420.49.

— **Новѣ** копальнѣ золота вôдкрыли надъ рѣчкою Пейсъ въ Бритишь Коломбіи.

— **Честного** дописователя зъ Sagon, Pa. просимо, щобы подавъ свое имя и назвиско, бо инакше не можемо его дописи друковати.

Редакція.

— **Повѣдомляю** всѣхъ, кому на тôмъ залежить, що моя адреса теперь есть: J. G. Faryniak, Jimtan Store, Dawson, Pa., Fayette Co.

— **Мій** теперішний адрес есть: Rev. J. Zaklinsky, Box 19, Dauphin, Man., Canada.

— **Хто друкує вамъ статуты, бальовй тикеты, наголовки листôвъ, конертки: мадяръ, жидъ, Англичанъ? Чому жь не идете ку свому чоловѣку Русинови, котрый вамъ красше и таньше зробитъ? Его адресъ:** В Саричь, 517 E. 13th Str., New York City.

КУМ
ШПИРИДИОН І ЛЕВЕЛИЙ.

Ш.: — Галоу, куме, як ся вам робило?

Л.: — Плюньте, куме; робит чловек, як тота мула, плейзиско бридь, самий рак, стрилям і стрилям і все ничого нїт! Водай го задниво і з таким плейзом!

Ш.: — А мі днеска іщи незгірше пішло. Вадувало ся штири кари, буде хоц чим лебра заплатити.

Л.: — Та вам, кумичку інше. Знате ся збесїдувати, та і басове якоси вас ліпше поважают і плейза за то ліпшого мате. Повідали мі гнес люде в майнах, же Анґлики вас тепер дуже хвалили за вашу мудру бесїду на майнерскім мітинґу. Што там вам!

Ш.: — Аджек видите, куме, як самі гварите, што Анґлики мня хвалят, а наші декотри люде би мя зїли, жем радикал. А я лем правду хочу і за правду буду стояти покаль мня куска стане.

Л.: — Бале мі юш самому змерзїло ся все слухати о тих радиґалах. Де лем обернути ся, всяди лем радикали і радикали, же радикали в Бога не вірят, же запроваджуют нову віру, а я по вас того не виджу, а самі бесїдуете, жесте радикал. Та лем коби кождий такий бив, як ви, куме, то тоти радикали не били би іщи таки иванни люде. Но лем мі юш раз витвумачте, што то тоти радикали?

Ш.: — Кумичку, то юш о тім не раз биво в нашій „Свободі“, але шкода, же не знате читати.

Л.: — Та з тим мі біда, што не знам. Бо то вам перше таки школи били, як ґнеска? Бивало, приде з корчми, або з крестин небіщик наш старий жак, а тямлю го добре, (дай му там Боже царство, бо юш на тамтім сьвітї), то лем все аз-буки і буки і потім на буках все кінчиво ся, бо бив так, што аж холошнї тріщали. Потім люд за нец і аж як ся на нїм кожух яв, то зме го будили, і заз били буки. Та, видите, кумичку, я з такої шкови.

Ш.: — А видите, радикали вишмарели з письма тоти стари азбуки і запровадили новий спосіб вчиня, то за то тепер діти лїпше ся вчат, бо не сушат собі голови з йорами, котри так в письмі потрібни як при старокраєвих холошнях два розпори з переду.

Л.: — І то правда, але повілибисте тото мої бабі, та най вас Бог заховат, што би робила.

Ш.: — А і кумі може не подобают ся радикали?

Л.: — Лем то! Та ви, куме, не знате? Ани їй не споминайте за них. А найбільше ей серце болить за тим што бив жаком.

Ш.: — Так? Та они ся мусять знати добри по холявах.

Л.: — Бог їх там знае, я бабі не вірю, так як і коньови. Застав ем го з пару раз, як ем пришов з роботи, але там нич звого не видів-ем; дав на динерку пива і пішов собі. Але тот музикант, санова-ґон, тот мі бабу попсув.

Ш.: — А то заз як?

Л.: — Бале, бив я раз в читальни, а там била бесїда о робітничих юніях, о тім, жеби ся наши люде вчили, тоби били, як і другі народи, і то добрі, як дахто дашто зп е, бо і вам за то не злї, што кусьцьок знате, та все веце знате, што ся діє на сьвітї; оповідали тіи, як то сьвіт іде, як ся земля обертат коло сонця, о розмаїтих машинах, што то мудри і вчени люде поробили, а і о якімси шифі, што попід воду ходит; ани юш не памятам о чім там бесїда іщи бива. А я то нигда перше не чув, та ся мі барз тото подабат.

Ш.: — А видите, треба вам все до читальнї ходити, та лем все дашто нове почуете.

Л.: — Тит правду мате. Але я не мишлів, же там таке дашто будуть оповідати. Або то в старім краю дашто таке почуе? Наш небіщик еґомосць, (дай їм там Боже небо), та лем все: на службу Божу дай, бо души в пеклї горять, або ти зводію, там-ес мі луку випас, а лайдаки-ленюхи косителе мі не пішли, а як би за книжку спомнув або за казету, то зараз з кривульом по хирбетї: а ціпи до рук, ти істаку! Але они за то добри еґомосць били, бо ся їх люде бояли, як огня...

Ш.: — Та то, видите, били інши товди часи, як ся сьміють: в старім законї, били люде, як конї, але мі лем дивно ани мі ся вірити не хоче, що ся таке кумі стало.

Л.: — Вера Боже кумичку, якем вам пришов з той читальнї, як висяде на мя: а ти рандиґале, а ти такий овакий, визивала мя остатнїми словами. Бив тя криш святий, опалїла бабиско, чи што! Мишлю собі, як раз вріжу по квапачці, то ся їй зараз привидит аж сам прадїд от рандиґалів. Але потім забрав'ем ся і пішов з хижи.

Ш.: — Добристе зробили жесте пішли, бо мудри люде не бют ся. Я сам бим ся погнївав на вас за то. Невермай, і кума колись приде до розуму. Лем поволи.

Л.: — Але она би не бива така, але колиси притрафило ся їй бити на крестинах в кума Терема, а там бив той музикант гірешний, тот, знате, як го звут, Закрутка, чи як. Він гварит, що він руснак і же впитко зна.

Ш.: — Я го знам. Але де він там руснак, кой ани по руски не зна, ани до церкви не ходит. То такий якиси фрас откальси.

Л.: — єс, єс, той сам, бо навет гварив, же му руска церков шмердзі. Та то біда деси откальси приплянтава ся, певно мусїли го циґане з воза стратити, бо і визерат так, як циґан. А все лем там ся пхае, де би задармо випити. І набрехав вам, чуете, нестворених річий на тих крестинах. Казав, же радикали в Бога не вірят, же то безбожники, же нову віру запроваджуют, же то неправда, што на читальни бесїдуют, же земля не обертат ся коло сонця, же то гріх таке бесїдувати о тїлесах божих. Моя баба, як то почува, та як би до ней нечиста сила приступила, заедно вам тепер сварить ся за рандиґалів.

Ш.: — Оджек видите, куме, яки то наши люде! Такому музикантови...

Л.: — Йой, таких музикантів дост по дичу назберат по кождім балю...

Ш.: — Такому Закруткови такому дуракови, що ся навчив розума при барі коло сплювачки, што такий темний, як полотно на міх, то такому люде зараз звірят. Він, як ся хвалит, шицко зна, аж і тото, же як ся му ногавка подре, та будзе дзіра, то такому вірят, а людям з високом науком, то не вірят. Тепер осудте же сами, кумичку, хто мае мати більшу віру і пошану, чи такий туман Закрутка, чи тот, што просидів не оден рік у чковах?

Л.: — Таж так, так, кумцю, але што робити, кой як раз чловек невчений, бортак, не зна нич, бо не мислит нич, ани не читат нич. Ви, куме, колиси споминали за якиси листи, що з неба падають.

Ш.: — О, ждийте лем, кумцю, ґнеска і так юж за пізно, то аж зран дашто поґарушиме. Та ґуд бай!

Л.: — Ждийте ле, куме, може бисме ґивтнули дашто, бо якоси чловека кости болят. Потме гев до того жида, він, псяюха, мае велики погарики.

Ш.: — Вел, я там дуже не дбам о то, але кой юш так, та вступме, але потме до свого; маме ту прецїнь своїх бізнесменів.

Л.: — Та вступме до нашого Барили. Він, гунцвут, коли тиш на радикалів ґадав але він про то добрий човек.

Ш.: — Наши люде впитки добри, аж барз добри, лем треба їм більше науки. Тілько не мусимо бавити ся довго, бо не знаю, як там жінка-діти, а я барз не добре філюю, як їх довго не виджу.

Підслухав Трохім Скрипер.

ВСЯЧИНА.

— **На одну секцію землѣ (640 акрôвъ) припадае въ Англіи 300, въ Италіи 276, въ Нѣмеччинѣ 270, въ Австріи 225, въ Франціи 187, на Угорщинѣ 154, въ Испаніи 92, въ Спол. Державахъ пôв. Америки 22, а въ Росіи 15 жителѣвъ.**

— **Магометъ — основатель магометаньскои релігіи такъ не любивъ чорного кольору, що навѣть нѣколи не ходивъ въ чорной одежи, а свою чорну бороду красивъ на червоно.**

— **Населене Москвы — (другои столицѣ Росіи) выносить пôсля найновѣйшои переписи 1,126.750 мешканцѣвъ.**

Альманахъ Нострадама.

Початокъ календарôвъ, котрыхъ теперь безлѣчь виходить, сягае въ Европѣ до 14. вѣка. Однымъ зъ найстаршихъ календарôвъ е париский альманахъ зъ 1403 р. Вôнъ складавъ ся зъ самыхъ илюстраций, а навѣть календаріюмъ було зложене зъ символічнихъ знакôвъ. Однымъ зъ найцѣкавѣйшихъ календарôвъ бувъ альманахъ Нострадама зъ 1550 року. Михайло Нострадамъ бувъ славнимъ лѣкаремъ и астрольоґомъ родомъ зъ Сенъ Рімъ у Франціи. У своимъ альманаху вôнъ заповѣдавъ далеко на передъ, навѣть на кôлька вѣкôвъ и неодно удачно выдумавъ. Такъ прим. на 1901 р. Нострадамъ заповѣвъ: Вôдкрыте великои машины, дуже хосенной для одной зъ державъ. Смерть великои королевои. — Машиною може бути бальонъ до кермованя або пôдводне судно, а королева Викторія померла. На 1902 р. заповѣвъ Нострадамъ: »Въ симъ роцѣ весна буде умѣренна и корыстна для хлѣборобôвъ; лѣто горяче, осѣнь богата въ виноградъ, зима не дуже довга«. Що-до подѣй Нострадамъ заповѣвъ: великий князь буде коронованый и стане ся велика зрада.

— **Лякъ** до печатаня листôвъ вынайшли Хинцѣ въ другой половинѣ 16. столѣтя. До Европы привезли его и розповсюднили Португальцѣ.

— **Въ** Лондонѣ иде денно 11 тонъ соли на солене стравъ и хлѣба для жителѣвъ того мѣста.

Причина гнѣву.

Кумъ:
Скажѣть менѣ моя кумко,
Скажѣть моя нене,
Чого вы такъ загнѣвались
Тяженко на мене?
Завзяли ся, неговорять
Вже десяту днину,
Днесь приходжу довѣдатись
Про гнѣву причину.

Кума:
Та сесе вже я вамъ скажу,
Бо мы добре жили:
Снилось менѣ на Ивана,
Що вы мене били...

Ч.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ крайнôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене наперѣдъ.

— **Де е?** Іван Костик, син Астафія, родом з Мшанни, пов. Коросно, котрий тому 2 місяцї бавив в околици Гейзелтону. Хто би знав о нїм, прошу мене повідомити і подати его точну адресу. Стефан Петровский, 24 Bridge Str., Ansonia, Conn.

— **Где есть?** Максимъ Петришакъ, родомъ зъ Перунки, въ Галичинѣ. Пріѣхавъ до Америки 18 лѣтъ тому назадъ, мае ся знаходити коло Ню Йорку. Шукае его жена що пріѣхала теперь зъ краю. Хто бы знавъ о нѣмъ, нехай напише на адресу: Mrs. Marina Petrishak, 187 Third Str., Passaic, N. J.

— **Где есть?** Сли хто знае, гдѣ есть о. Жолдакъ, нехай дасть знати на понизшу адресу. Подписаный мае дуже важный интересъ. Nicholas Kohut, Stuartburn, Man., Canada.

Застановляють кашель і усувають простуду.

Laxative Bromo Quinine Tablets лечать простуду в однім дни. Не вимагають — не платять. Цїна 25с.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

— Календарь „Союза“ на рôкъ 1902 — се така книжка, котра мае вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакція „Свободы“ продае его по 50 центôвъ

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ папары и повномочія. Jul02

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту“ и скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найнарядн нѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнѣ склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

Гаврилъ Малиняк

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN. PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

Сало! Сало!

Насъ неразъ питали за старе краеве сало, але мы не знали, хто его продае Теперь най памятають всѣ, що старе, дво и три-лѣтне краеве сало продае въ Америцѣ лишь:

GEO. RETIK,

13—15 N. Gilbert Str., Shenandoah, Pa.

Єсе оденъ зъ найстаршихъ рускихъ бизнесменôвъ въ Америцѣ. Мае красный готель, добру гросерню и безпечно посылае грошѣ до старого краю

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —

ВАСИЛЯ ТУРКА

на Сторджисъ, Па.

Продае свѣжѣ трунки и добрѣ цигара. Мае также галю — на весѣля и другѣ забавы.

Юліянъ Копестяньскій

(Julian Kopysciansk)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшѣ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Юрко А Прокоповичь,

погребникъ, готельникъ, и Livery Stable

— Галя на митінги и забавы, —

201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

ОДИНОКИМЪ

найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ есть:

ВАСИЛІЙ САРИЧЬ.

517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Ôнъ вамъ выготовить всякѣ друкарскѣ працѣ красно и дешево, яко нихто иншій въ Америцѣ. Ôнъ друкуе на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що тôлько для братствъ и поодинокихъ людей є потребно.

Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St.
NEW YORK, N. Y.

PATENTS

promptly procured, OR NO FEE. Send model, sketch, or photo for free report on patentability. Book "How to Obtain U. S. and Foreign Patents and Trade-Marks" FREE. Highest terms ever offered to inventors. PATENT LAWYERS OF 26 YEARS' PRACTICE. 20,000 PATENTS PROCURED THROUGH THEM. All business confidential. Sound advice. Faithful service. Moderate charges.

Write to **C. A. SNOW & CO.**
PATENT LAWYERS,
Opp. U. S. Patent Office WASHINGTON, D. C.

Скора лѣкарска помôчь.

Можете мешкати в тысячѣ миль вôдъ лѣкаря, а все таки будете уздоровленѣ!

Кожда недуга мае свои признаки, котрѣ добрымъ лѣкарямъ суть звѣснѣ. Наколи свою недугу опишете, то славно-звѣсный професоръ Колинсъ розслѣдить еи и вылѣчить васъ, якъ вже вылѣчивъ тысячѣ знемощѣлыхъ осôбъ, котрѣ були вôддаленѣ вôдъ него на сотки и тысячѣ миль.

Нема недуги, котру професоръ Колинсъ не вспѣвъ бы вылѣчити,

коли тôлько въ пору, лично або листово удасте ся до него о помôчь. Хто не лѣчить ся и вôдкладае, хто надѣе ся, що его недуга безъ нѣчого мине ся, той грѣшить самъ супроти себе. Не вôдкладайте зъ дня на день, лишь чимъ скорше опишѣть свою хвороту и пôшлѣть описъ професорови Колинсови на нисше подану адресу.

Чи вы кашляете?
Блюете?
Худнете?
Маете уплавы?
Чуете ся зле?
Маете невралгію?
Болить васъ въ боцѣ?
Маете гризь?
Волить васъ все тѣло?
Болять васъ уха?
Чуете ся змученымъ?
Тече вамъ зъ ушей?
Не маете апетиту?
Пече васъ въ горлѣ?
Маете бѣлѣ уплавы?
Чуете ся пригнобленымъ?
Маете слабый зôръ?
Короткій вашъ вôддыхъ?
Болить васъ по ѣдженю?
Маете твердый столець?
Дôстаете заворотъ головы?
Трясуть ся вамъ руки?
Скоро впадаете въ гнѣвъ?
Свербить васъ скôра?
Бе вамъ сильно серце?
Чуете гнетъ на серци?
Маете обложеный языкъ?
Мучить васъ сонъ?
Чуете бôль въ костяхъ?
Болить васъ спина?
Поболюе васъ при уринованю?
Воркоче вамъ въ черевѣ?
За мягке ваше тѣло?
Маете недугу матицѣ?
Чи страхаете ся легко?
Перемерзаете швидко?
Воняе вашъ пôтъ?
Маете закатарене горло?
Терпите на заразливу хоробу?
Чуете зимно въ клубахъ?
Вôдчуваете порожнечу въ головѣ?
Чуете горячу кровь?
За легкою выдае ся ваша голова?
Маете горячку?
Є пѣсокъ въ вашôй уринѣ?
Чуете ся соннымъ?
За дуже потять ся вамъ ноги?
Чуете холодъ въ чубѣ?
Пече васъ въ хребтѣ?
Не можете рано ѣсти?
Пливе вамъ ранками слина?
Маете слабый хребетъ?
Ходите згорбленѣ?

Жаденъ лѣкарь не можетъ повеличатись вылѣченіемъ такъ много хорыхъ якъ Професоръ Колинсъ. Имѣетъ онъ тысячи благодарныхъ листовъ, отъ людей которыхъ онъ вылѣчилъ. Колька листовъ подаемъ тутъ на доказъ.

Gallup N Mex. 15 April 190 .

Славный Проф. Колинсъ, Нью йоркъ.

Почтенный Господинъ!

Приймѣть мою сердечну подяку за добродѣйство, которе вы менѣ преуказали. Вы есте правдивый добродѣтель бѣдныхъ робітниковъ, бо ровно лѣчите бѣдныхъ и богатыхъ а инше лѣкарѣ только томъ стараются кто дасть имъ гроши полного горсью. Далъ я имъ всѣ мои гроши однакъ менѣ непомогли. Вы подняли ся лѣчити и вылечили мено. Нехай каждого Господь хоронить отъ такой болѣзни, якую я имѣлъ. Вы добре знаете якъ страшною была моя болѣзнь.

Тожъ еще разъ Вамъ сердечно благодарю и поручаюсь

съ глубокимъ почтеніемъ Густавъ Гелмеръ.

Joliet Ill., 8. april. 1901.

Почт. Профессоръ Колинсъ:

Незнаю якъ Васъ поблагодарити, что выбавилисте мене отъ тажкихъ терпѣній и смерти. Знаете якую страшную болѣзнь я терпѣлъ. Ничто не гѣпило мене на свѣтѣ. Колинъ Ваши лѣки одержалъ, я не надѣялся что менѣ немогутъ. Но по истеченіи седмицы убѣдился что Вы тай прав диный лѣкарь и добродѣй терпящихъ. За шесть седмиць уживалъ я Вашъ лѣкъ и днесъ слава Богу я здоровъ. Спаси Богъ Вамъ.

съ почтеніемъ Іоаннъ Бенекъ.

ALEGHENY CITY, Pa., 9. MAY 1901.

Высоко почтенный Проф. Колинсъ:

Поверпламъ Вамъ, если Ваши лѣки будутъ менѣ помочи, написати тожъ и пишу. Уже совсѣмъ я здорова. Мѣсячну слабость имаю регулярно и всѣ боли уступили. Я буду поручати Васъ и моимъ знакомымъ, ибо много есть такихъ, что имѣютъ таку болѣзнь, на якую и я терпѣла больше годовъ. Сердечно благодарю Васъ за вылѣченіе. Марія Говшевъ

Коли маете яку небудь признаку обняту пытанями, то вы недужѣ або падаете въ недугу. Въ такôмъ случаю пишѣть вôдповѣдь на кожде зъ высше наведеныхъ пытань, такъ або нѣ, и пôшлѣть еи на понисшу адресу. Професоръ Колинсъ розбере вашу хоробу, и якъ бы она була не довылѣченя, донесе о тôмъ, а нѣ, такъ сейчасъ прилагодить лѣки, тай пôшле вамъ експресомъ. Наколи вже одержите лѣки и будете ихъ пôсля приписôвъ заживати, то будьте певнѣ вылѣченя. Професоръ Колинсъ всегда додержить даного слова: кому разъ скаже, що вылѣчить его, то такъ и стане ся.

Хто лично не въ силѣ прійти до „Prof. Collins New York Medical Institute“, сей най пише о чôмъ треба.

ОРДИНУЄ вôдъ години 10 до 1. и вôдъ 2. до 5, веч. Въ недѣлѣ лише вôдъ 10 до 1.

ЛѢКИ посылае ся черезъ експресъ до кождои мѣсцевости въ Спол. Державахъ и Канадѣ.

Можете писати якою небудь мовою.

Листы адресуйте:

Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St., New York City

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшѣ и найтѣшнѣ напитки всякого рода и пораду, де найлѣпше кушати найдешевше.

С. М. НАТНАWAY.

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе такожь гроши за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Shaft, Olyphant, Pa.

ІОАНЪ Х. ЕНЕНЬКА

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продае шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку.

Продае тикеты колѣйовѣ до Ню Йорку.

Продае правдиву крайову палюнку и вино.

Мае голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджуе всякѣ папиры и дае раду, бо есть

Нотарь публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str.
OLYPHANT, Pa

ДІЯМЕНТОВИЙ ЕЛЕКТРИЧНИЙ ХРЕСТ,

званий також хрестомъ Вольта, вістав відкритий кілька літ тому в Австриї, а задля своїх великих прикметъ розповсюднив ся скоро в Німеччині, Франції, Скандинаві, і других европейских краях, где нині уважають его за найсильнійше средство против ревматизму і других слабостей.

Електричний Діяментовий Хрест лічить руматізм мускулів і суставів, невралгію, болї в цілім тїлї, нервовість, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гистерию, паралїж, трясене, удар, епілепсію, танець сьв. Віта, пальпітацию, нервовий біль голови, і всї слабости нервового системи. Єго добродійний вплив видно вже по кількох годинах, хотяй часом треба на него ждати кілька день.

Коштує доляра, при чім гаранту є ся, що принесе стілько користи, що найлїпший електричний поле, що коштує 15 або 25 рази тілько. Ніхто в родині, хорий чи здоров, не повинен бути без Електричного Хреста, сего найлїпшого средства против слабостям. Пришли доляра, а ми пішаемо тобі оплачений оден Електричний Діяментовий Хрест, або 6 за 5 долярів. Тисячі листів від осіб, котрих вилїчив сей Хрест, суть достаточним доказом его сили. Ось два з них: Малам болї через много лїт; тепер есьм здорова. Діям. Електр. Хрест вилїчив мене. Кароліна М Пітерсен, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов Панове: Вже 3 місяцї ношу Діям. Електр. Хрест. Давнїйше мав и болї в моїх плечах, так що не міг грати на скрипцї. Тепер чуюсь зовсїм добре. З поважанем. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72,
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00 Заряджае нимъ:

Федько и Колодѣй.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ ВАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕВУДЬ! НІЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаемо одну з найлїпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, нікле викінчене, зреґульовану з письменною Ґаранциєю на 20 лїт, що до вигляду, витревалости рівну $40 щирозолотій годинцї. Всїм любителям тої кляси годинки даемо в протягу найблизших 60 днїв зовсїм даром слїдуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор пінки цигарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. цигарничку 50 ц; 1 ширяний капшук на тютюн 25 ц; 1 пікове пуделко на сїрники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнїрика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо С. О. D. $4.98 і кошта експресу з правом безплатного оглядини і відіслання назад на наш кошт єли не подобають ся. Де нїт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишеньковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ єли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. До женьских годинок посилаем 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок замісто Диженса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, овате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Тапьо надзвычайно!

THE HOME BREWING CO.
Shenandoah, Pa.

Выраблае бѣле и червоне пиво, портеръ и сѣлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґаровъ

ПОЛЬСКО ЛИТОВСКОЙ СПÔЛКИ
въ Мт. Кармель, Па.

Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґаровъ не найдете въ Пенсильвоніи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:

CIGAR MANUFACTUR. CO.
17 02 Mt. Carmel, Pa.

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Выпаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣрковаоной цѣнѣ.

Єго офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 12

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрѣ ихъ обдерали и туманили, вылискували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ

ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) а все, що є въ его гросерни добре и не дороге. Ще одна выгода: ВОНЪ ПОШЛЕ ВАМЪ ГРОШЬ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужѣ не розпихають через нашою працею.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрбнѣ рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну антику, въ котрôй выробляють ся дуже добрѣ и помôчнѣ лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

P. V. OBIECUNAS,

1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнѣ линіи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкае 4 „блоки“ вôдъ рускои церкви на „Сант-Сайдъ“. — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати своѣ. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

МАСЦЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. оправляе книжки всѣдякого рода, хочь бы якъ розтрясені. Такожь робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу гаранту е

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Выпаймае такожь „коричи“ на похороны хрестины и весѣля по дуже нѣзкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

B. J. Keogh.

Продае всякѣ напитки темперенційнѣ, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНѢ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГѢ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S

(Тромейтеръ)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЬ

146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякѣ убраня мужескѣ складно и дешево.

Хто у него замовить убранє, нѣколи того не пожалуе.

B. W. Woshner,

Перше-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжь 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточка
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидôвски
Сторы заглядати:
У Вошнера все дешево
„Суты“ въ модномъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Геравтъ, дурный гою!“

19

Выробляе брытскѣ машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цвяшкъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

Одинокій

ПОГРЕБНИКЪ

на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю

M. F. S. Keck.

Тôлько до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и тунь обслужить.